

Oponentní posudek diplomové práce

předmět posudku:	Keramika V. J. Sommerschuha, Restaurování keramické plastiky z bývalých lázní v Kyselce.
autor práce:	BcA. Michal Durdis, Ateliér restaurování a konzervace malby, sochařských děl a povrchů architektury, FR UP
vedoucí práce:	Doc. Jiří Novotný, ak. soch.

Diplomová práce mi byla předložena v elektronické podobě o celkovém rozsahu 235 stran. Výsledek praktické části – restaurované dílo – jsem měl možnost si, díky ochotě autora, podrobně prohlédnout.

Praktická část diplomové práce v tomto případě dobře navazuje na část teoretickou a vhodně ji doplňuje. Názorně tak ukazuje na některé přesahy restaurování do jiných oborů. Práce je dobře strukturovaná a poměrně přehledná.

Nutno poznamenat, že text je bohužel místy nejasný a zkratkovitý a tak není vždy zřetelné, co chtěl autor svým sdělením říct (např. kapitola 4.4 s. 47). Jinde se autor zabývá množstvím marginálií a nesleduje cíl, který si v jinak pěkné struktuře práce sám vymezil.

Odkazy na obrazovou přílohu bych doporučoval více odlišit od číselných indexů poznámek pod čarou (např. Obr. č. xy nebo viz obr. č. xy apod.).

Poznámkový aparát je vůbec nejslabším místem jinak zajímavé monografie. Odkazy v textu chybí (zvláště u nových zjištění) nebo jsou neúplné (např. pozn. č. 7 uvádí jako pramen informace pouze „viz. Hřbitovní správa Olšany“). Prameny nejsou až na výjimky vůbec vypsané ani v závěru práce. Místo uvedení pramene se autor omezuje na nic neříkající a nepřijatelné odkazy typu „Klub za starou Prahu, zastarouprahu.cz“ apod.

Jinde autor cituje z literatury, která ale chybí v závěrečném přehledu (např. s. 22, článek V. Kleina). Podobně autor zmiňuje fond Rakovnických keramických závodů (SOkA Rakovník), ale neuvádí jej v pramenech.

Tuto část je potřeba přepracovat podle obecně platných pravidel a požadavků na formální a obsahovou stránku diplomových prací. Nedostatečné citace uvádějí čtenáře často do rozpaků, když pro autorova tvrzení nenalézají odpovídající podporu (za všechny viz např. otázka výroby figurálních plastik na str. 28 a polemika s autory původní Sommerschuhovy monografie).

V kapitole 4.3.1. s názvem Sochy se člověk rychle ztratí a snad by bylo lepší ji přepracovat do formy přehledného katalogu. K němu by pak bylo vhodné přiřadit i celkem slušné množství nasbírané dokumentace konkrétních děl.

V textu se na více místech objevuje jméno Heinricha Mattoniho s odkazem na získaný šlechtický titul vložení německého Edler, což považuji za zbytečné a matoucí.

Autor v textu používá, podle mého názoru zcela zbytečně a ukvapeně, příliš moralizující pohled, který rozhodně neprospívá odborné úrovni práce (viz např. hodnocení monografie J. Patery a J. Blažkové, nakládání s artefakty nalezenými v ruinách zbořených keramických závodů nebo poznámka o změně vlastníka hrobky na s. 53, kapitola na s. 55 apod.).

Praktická část, jak jsem uvedl na začátku, je velmi dobře strukturovaná. Občas se ale formální rozdělení nepřekrývá s obsahem kapitol. Viditelné je to zejména v rozdělení průzkumu na umělecko-historickou a přírodovědnou část.

V kapitole 1.1 je materiál díla rozdělen netypicky na dvě položky – před a po zásahu. Takovému rozdělení se nebráním. Ovšem pokud bychom měli být důslední, mělo by být v položce po restaurování uvedeno „keramika, epoxidová pryskyřice“.

Vyhodnocení průzkumu (na s. 125) v podstatě jen opakuje dílčí zjištění z předchozích kapitol, případně hodnotí provedený průzkum („uměleckohistorické studium bylo ve všech směrech úspěšné..“). Ne vždy je to vyhodnocení ve vztahu k chystanému restaurátorskému zásahu.

Koncepce restaurátorského zásahu je zdůvodněná velice široce. Dokonce se domnívám, že do jisté míry opouští hranice restaurování potažmo památkové péče.

V kapitole 4.1.2. autor obecně vyjmenovává sledované parametry pro výběr vhodné keramické hmoty doplňků. Nakonec ale žádné konkrétní požadavky neuvádí a neurčuje je ani v průzkumové části. Přeskakuje pak bez jakéhokoliv upřesnění rovnou k vybranému materiálu, aby pak v závěru práce sám vhodnost materiálu zpochybnil (kapitola 6.1. na s. 148).

Výběr materiálu pro lepení se nese v podobném duchu (kap. 4.1.3. na s. 134). Zvolenou dvousložkovou epoxidovou pryskyřici osobně nepovažuji, i s vědomím v textu nastavených kritérií, za dobrou volbu. Zvláště kvůli ne příliš dobré odstranitelnosti. Přitom požadavek reverzibility zásahu by měl být ideálně na prvním místě. Jisté pochybnosti o volbě materiálu vyjadřuje později i sám autor (s. 151).

Výběr silikonové barvy pro retuše nepovažuji za šťastný. Opět chybí výčet dalších uvažovaných materiálů a diskutabilní je i reverzibilita takové barvy.

Autor na několika místech zmiňuje, že je dílo určeno k podhledu. Díla určená k pozorování z podhledu ale nesou zcela specifické znaky, které dotčené dílo nevykazuje. To ostatně dokazuje i fotografie z podhledu (obr. č. 90 na s. 202, i když to bylo myšleno naopak). Jinou otázkou je umístění sošky na vysokém soklu.

Oceňuji doplňování keramiky pálenou keramickou hmotou. Jde o praktickou ukázkou jisté použitelnosti takové metody. Osobně si ale myslím, že v tomto případě to nebylo zcela nutné. Jak ale píše sám autor, pracovní postup volil takový i vzhledem k tomu, že se jedná o diplomovou „ukázkovou“ práci. Poctivě pak rozepisuje i další komplikace, které zvolená metoda přinesla. Jiná situace by nastala např. při restaurování keramiky v exteriéru zvláště pokud by šlo o keramické obklady s povrchovou úpravou (např. glazurou).

Velice pozitivně hodnotím závěrečné kapitoly práce, které přinášejí nová poznání s jistou dávkou sebereflexe.

Fotodokumentace zásahu je přehledná a na slušné úrovni. Snad jen u některých snímků by mohlo být pozadí více vzdálené od objektu, což by umožnilo jeho rozostření a odstranění nepříjemných stínů.

Teoretická část má z mého pohledu jisté nedostatky, které by měl autor odstranit a hodnotím ji proto známkou dobře. Praktickou část práce považuji za dobře provedenou a přes některé výtky ji hodnotím výborně.

Celkově pak práci doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení velmi dobře.

V Rovině dne 12. 9. 2016

Mgr. BcA. Petr Gläser